

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

An oratio sit ad saluum necessaria, & quando. Punct. 8

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

secutione absoluta postulat, quia hanc habere non potes nisi ex speciali reuelatione. Sed est fides de consecutione postulati, si petio habeat omnes conditiones, sub quibus à Deo promissa est infallibilitas petitionis. Idem de spe est similiter dicendum non esse necessariam spem certam, & securam de absoluta consecutione rei postulatæ, sed de consecutione illius, si petio habeat condiciones ad infallibilitatem requisitas, ex quo fit non obstat huic fidei, & spei, te dubitare & timere rationaliter, an postularum sit concedendum? si talis dubitatio & timor non in infallibilitate diuinæ promissionis eiusque liberalitate, sed in tua indignitate nitatur. Aduerto tamen aliquando esse fidem, & spem ita feruentem de consecutione rei postulatæ, ut magna ex parte peccat dubium, & timorem etiam ex tua in dignitate prouenientem. Vide Suarez lib. 1. de orat. lib. 24. Charitas non videtur necessariò petitionem comitari debere ad eius infallibilitatem, quia sæpè Deus orationes alicuius peccatoris exaudit, sicut exaudiuit illius publicani Luc. 18. petentis peccatorum remissionem. Video tamen dici posse exaudire Deum aliquando peccatoris orationem, non quia sic promiserit, sed quia sic vult pro sua benignissima misericordia. Nihilominus quia locutiones scripturæ generales sunt, & indicant ipsam orationem hanc virtutem habere: ideo verosimilius est non solum orationi iusti, sed etiam peccatoris, promissum esse fructum, si reliquis conditionibus habeat. Probat sane locus ille Marth. 7. ubi inquit Christus Dominus: *Omnis enim qui petit, accipit. & qui querit, inuenit* in quo nulla distinctio iusti à peccatore facta est. & Luc. 11. sub parabola illius, qui nocte ab amico suo petiuit, declarauit peccatorem petentem à Deo sibi necessaria consecutionem esse, si non ob amicitie titulum, quam non habet, ob perseuerantem petitionem, quam adhibet. Et fauet ratio, quia nostra petio non habet efficacitatem, ex dignitate personæ orantis, sed ex benignitate Dei, ad quem refertur; cum ergo Deus se benignissimum ostendat peccatores orationes exaudientes, dicendum est sic promississe exauditurum. Et ita tradit Chrysostomus in Marth. hom. 18. August. tractatu 4. in Ioan. Basilus in constitut. mon. cap. 17. D. Thom. quest. 83. art. 16. Valent. disp. 6. q. 2. p. 6. circa principium. Quid si obicitur illud Isai. 1. ubi orationi multiplicata negatur auditus ob nullam aliam rationem, nisi quia manus orantis sanguine, id est, peccatis plena sunt. & Psal. 69. agnouit Dauid se non esse exaudiendum, si iniquitatem aspexit in corde suo. Facile responderi potest non esse exaudiendum peccatorem ex misericordia, qui ut talis postulat: hoc est, qui postulat, vel mala, vel ob malum finem, iuxta illud Iacobi, *Petitis, & non accipitis, quod quod male petatis, ut in concupiscentiis vestris insumatis*, &c. Dixi non esse exaudiendum ex misericordia peccatorem sic postulantem, quia aliquando exauditur ex ira, ut ex. Ad ponderat August. tract. 73. in Ioan. Metuendum est (inquit) ne multa, quæ possent Deus, non dare propitius, det iratus. Adde verisimile esse peccatorem non esse exaudiendum, si non oret animo exundi à peccato: quia aliàs diuinam maiestatem videri irridere, cum velit obtinere beneficium ab eo, quem in animo habet contemnere. Requiritur ergo ut oratio peccatoris exaudiatur, ut voluntatem aliquam habeat relinquendi peccatum.

8 Tertia conditio ad orationis infallibilitatem est illius perseuerantia, quam sæpè scriptura commendat Luca 18. ad Rom. 12. & 1. Thessal. 5. & Iacobi 5. & alibi. Sæpè enim Deus petita negat cum primò postulantur; quæ tamen postea concedit, cum orationibus virgetur; quia sic desiderium nostrum crescit, & beneficium magis æstimatur, quia nescimus, qualiter nobis conueniat petiitum. Aliquando enim ad primum pulsatum ostium aperitur, & petiitum conceditur: aliquando bis, & sæpè oportet pulsare, & petere ut concedatur. Vnum tamen est omnino certum ut bene aduertit Suarez lib. 1. de orat. cap. 26. num. 3. Si res, quæ petitur, spiritualis est, semper petitionem habere bonum aliquem effectum. Nam licet rem postulatam non obtineat tamen eam, quæ petenti prodest. Ut si petat (inquit Suarez supra) amoueri à se tentationem aliquam: si non obtinet ut neque Paulus obtinuit, obtinet tamen, vel illius diminutionem, vel victoriam, vel ne aliis tentationibus grauioribus virgetur.

9 Quarta conditio infallibilitatis orationis expostulata à D. Thom. est, ut quis oret pro seipso, fauenteque D. Augu. tract. 102. in Ioan. expendens illud Ioan. 16. *Si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis*. Nihilominus satis probabile est ex hac parte, non reddi orationem inefficacem. Primò, quia aliis in locis est facta absoluta promissio absque tali limitatione Marth. 7. *Omnis qui petit, accipit. & qui querit, inuenit*, &c. Ioannes 14. *Quodcumque petieritis Patrem in nomine meo, hoc faciam*. Secundò, quia ea, quæ aliis donantur ob tuam petitionem, tibi dicuntur donari, iuxta illud Pauli Act. 27. *Eccc donauit tibi Deus* [dixit Angelus Paulo] *omnes, qui nauigant tecum*. Tertio, quia hac vita commendatur diuina misericordia, liberalitas, & benignitas, cum non solum audiat orationem pro se, sed etiam pro aliis. Quarto, excitamur ad charitatem mutuam excendendam, cum sciamus posse nos postulatam efficaciter consequi, æque pro aliis ac pro nobis, si ex parte aliorum non sit resistentia: hoc enim semper requiritur, sicut etiam requiritur cum pro nobis petimus, & ita docet Tolertus in Ioan. cap. 16. annotat. 30. f. 118

Valentia disp. 6. quest. 2. p. 4. circa finem. Suarez lib. 1. de orat. cap. 27. num. 2.

10 Sed inquiris primò, an stantibus iis conditionibus concedat Deus petiitum ex iustitia? Affirmat Ioannes Medina tract. de orat. quest. 18. in fine, & mouetur. Quia Deus promittit reddere petenti se concessurum postulatam. Ergo de iustitia. Quia iustitia petit ut unicuique ius suum seruetur: sed quilibet petens rectè ius habet fundatum in diuina promissione obtinendi, quod postulat. Ergo. Nihilominus dicendum est, non concedere Deum ex iustitia, sed ex fidelitate, quæ à se rectè postulantur, quia petio est solum conditio, ut promissio habeat effectum, & ut talis expostulatur, non autem expostulatur, ut opus recompenandum postulati concessione. Ad obligationem autem iustitiz necessarium erat, ut Deus postulata concederet in recompenationem petitionis sicuti concedit gloriam in recompenationem meritorum. Cum ergo non in compensationem petitionis petiitum concedatur, sed petitionem postulet, ut conditionem, suæ promissionis, effectum non obligari ex iustitia, sed solum ex fidelitate. Quod exemplo humano est manifestum. Si enim promittere dare elemosynam cuiilibet pauperi te petenti, ut sic tua peccata redimeres; non idè obligatus esses de iustitia implere, sed solum ex fidelitate, seu religione in Deum. Valentia 22. disp. 6. quest. 2. p. 4. post medium. vers. sed ad maiorem declarationem. Suarez lib. 1. de orat. cap. 27. num. 4.

11 Secundò inquires. An oratio oblata pro pluribus æque proest singulari, ac si pro singulari offerretur? Et quidem quoad satisfactionem, cum limitata sit, manifestum est non æque prodesse. Quoad imperationem verò, cum hæc in benignitate infinita Dei, cuiusque promissione fundetur, dubium est. Probabilius existimo non æque prodesse, sic Nauart. de orat. cap. 20. num. 48. Covar. cap. Alma mater 1. p. 5. num. 9. A. 20. tom. 1. lib. 1. quest. 7. Suarez lib. 1. de orat. cap. 27. num. 6. Medina Cod. de orat. quest. 2. 1. Probo primò: Quia esto impetratio in benigne, & misericordia diuina principaliter fundetur; fundatur etiam in congruitate ipsius petitionis, quod abundè conuenit ex eo, quod feruens oratio aptior est ad impetrandum, quam tepida; sed petio pro pluribus applicata non æque conuenit singulari, ac si pro singulari esset; quia singulari in petitione illa communi, confusè & indistinctè intelliguntur. Secus in petitione speciali. Secundò, quia Ecclesia sæpè orat pro aliquo peccatore speciali, quod non esset consultum, si orando pro omnibus peccatoribus æque illi prodesset.

PUNCTVM VIII.

An oratio sit ad salutem necessaria & quando?

- 1 Probat ad salutem necessariam esse.
- 2 Pro quo tempore hoc præceptum obliget? Proponitur ratio dubitandi.
- 3 Resoluitur arbitrio prudentis remittendum esse tempus huius obligationis.
- 4 Quæ ratio in aliis casibus hoc obligatio subsistat.
- 5 Satisfit rationi dubitandi num. 2. postea.
- 6 An omittens orationem, cum tentationi vincenda necessaria est, duplex committat peccatum.

1 Omissis hæreticorum erroribus, negari non potest orationem esse vitalem & conuenientem. Nam licet Deus ab æterno omnia, quæ facienda sunt in tempore, statuerit; ea sæpè statuit fieri ex præuisa oratione, quæ successu temporis habenda erat. Esse autem necessariam ad salutem omnibus adultis (nisi breui tempore vitam finiant) clarè conitat ex pluribus scripturæ locis, præcipue ex illo Marth. 26. *Vigilate, & orate, ut non intretis in tentationem*, id est, ut tentationi non consentiatis. Cum ergo in vita plures tentationes omnibus occurrant, oratio ad illas vincendas necessaria reputatur. Item ad Ephel. 6. *Galeam salutis assumite per omnem orationem, & obseruationem orantes*, & 1. Thessal. 5. *Sine intermissione orate*, id est, quantum fieri potest, & Iacob, 5. *Orate pro inuicem, ut saluemini*, & alibi sæpè; quæ omnia ita repetita indicant sane necessitatem. Probaturque potest hac ratione. Omnibus enim adultis ad habendam gratiam, & perseuerandum in illa est necessarium speciale auxilium Dei, ut definit Trident. sess. 6. de iustificat. can. 22. Sed hoc auxilium potuit Deus statuere non dare indigentibus, nisi ipsi ab illo petant. Ergo tunc petio necessaria erit. Quod autem sic statuit, satis colligitur, tum ex commendatione orationis ita sæpè facta, tum quia ita videbatur conueniens, ut quis diuinam excellentiam, & suam indigentiam cognosceret. Tum ex illo Marth. 7. *Vbi petens accipit, & pulsanti aperitur, & qui querit, inuenit*. Tacite inde insinuat non petenti nihil concedi, non pulsanti non aperiri, neque inueniri, qui non querit. Si enim male petenti denegatur petiitum, iuxta illud Iacob. 4. *Petitis, & non accipitis, quod quod male petatis*, etiam denegari debet nihil petenti, sic D. Thom. quest. 83. ar. 3. Suarez lib. 1. de orat. cap. 28. num. 3. Valentia disp. 6. quest. 2. p. 3. ubi ex sententia plu-

rium Sanctorum veritate exornat. Lessius lib. 2. cap. 32. dub. 3. num. 10. Ad attendendum tamen est hanc orationem pro diuino auxilio obtinendo non esse ita necessariam, vt semper Deus ad concedendum quodlibet auxilium illam exigat. Id enim falsum est, cum saepe ex sua benignitate nobis non petita concedat. Sed dicimus necessariam esse ad obtinendam perseverantiam in gratia longo tempore. Quia haec sine victoria, luctu tentationum vigenitibus, & sine specialis & continuo Dei auxilio esse non potest.

Hincque oritur ratio dubitandi. Quoniam tempore praecipuum orandi obligat? Videtur enim semper & omni tempore obligare, aut nunquam? Si enim hoc praecipuum ex verbis Scripturae colligendum est (vt verè colligi debet) continuo & incessanter obligat. Dixit enim Dominus Lucae 18. *Operet semper orare*. & Paulus 1. ad Thessal. *vt sine intermissione oratis*; & ad Coloss. *Orati in instans*. Item Matth. 7. dixit Christus, *Peccata & scribitur*. Ergo ad recipiendum quodlibet beneficium saltem necessarium est oratio; vel si ad aliquod necessarium non est, neque ad vllum necessaria erit. Quia non est vnde colligatur necessitas pro vno beneficio potius quam pro alio. Matth. 26. dixit Christus, *Vigilate, & orate, vt non intretis in tentationem*. Ergo pro obtinenda victoria cuiuslibet tentationis necessaria est oratio, vel pro nulla. Adde Christum Dominum nullum speciale praecipuum reliquit, praeter ea quae ad fidem & sacramenta pertinent. At fides esse potest absque oratione, cum ad bene orandum iam fides praesupponatur: sacramenta autem recipi possunt absque eo, quod recipiens speciale orationem fundat. Ergo ex praecipuo Christi specialis oratio necessaria non est. Restat ergo, vt solum sit necessaria ex praecipuo diuino naturali: Hoc est annexo ex diuina institutione gratiae ad beatitudinem necessaria. Sed hoc non apparet, quo fundamento firmo dici possit. Nam ad recipiendam primam gratiam in adultis (de quibus solum est dubium) oratio non videtur necessaria: liquidem eo ipso, quo adultus diuino auxilio supernaturali muniri, elicitur conuersionem, iustificabitur. Sed hoc auxilium dari potest, & saepe datur absque petitione recipientis illud, vt contingit cum inuincibiliter petitionis oblitus de grauitate culpae propter Deum doler. Ergo. Ad conferuandam autem gratiam semel receptam, non videtur petio necessaria, tum quia haec conferuati potest, etiam grauisissima tentatione molesteris; tum quia auxilium ad illius conferuacionem absque petitione esse sola misericordia Dei sperari potest: tum & praecipue, quia si pro conferuacione gratiae necessaria est oratio, signandum est tempus huius necessitatis, quia alias culpabilis non erit quilibet omisso, cum pro quolibet signato tempore dicere possit, non esse illud tempus determinatum ad implendam hanc obligationem.

3. Nihilominus tamen recedendum non est à communi sententia, quae affirmat tempus huius obligationis non esse quodlibet instans vitæ, sive physicum sive mortale, vt aliqui haeretici dixerunt prout refert illos D. Augustinus *haeresi* 37. quia hoc est regulanter hominibus impossibile: Sed tempus huius obligationis arbitrio prudentis determinandum esse, ita vt aliquoties in vita huius obligationis satisfacias, neque permissas multum differat. Censet tamen dilacionem huius mensis grauem esse. Nim cum singulis diebus tot tentaciones occurrant, tot pericula adit gratiae admittendæ, auxiliūque diuinum necessarium sit ad hanc omnia superanda, si pro vno mense omittas à Deo petere, merito periculum iocurris illo carendi, saltem quod efficiat. Sic docet Suarez lib. 1. de orat. cap. vlt. num. 16. Lessius lib. 2. de iustis, cap. 37. dub. 3. num. 12. Aduertunt tamen Suarez, & Lessius, & Valentia 2. 2. disp. 6. quæst. 2. p. 3. in fine, neminem nisi omnino perditum omittete huius obligationis executionem cum rarissimo sit, qui integro mense abstineat ab oratione.

Praeter supradictum tempus huius obligationis, aliqui euentus enumerantur à Doctoribus, in quibus videris obligatus orare. Primum, cum grauisissima vigeat tentatio. Secundò, cum opus arduum aliquod aggredieris. Tertio, cum te conuersione vel sacramento ad gratiam vis disponete. Quarto, cum proximus in periculo peccandi versatur, neque consilio aut alia via aucti potest. Sic Lessius & Valentia *supra*, & ex parte consentit Suarez num. 17. Hæc addit Syluester *Verbo oratio*. quæst. 8. cum primum incipit oratione vti, quia tunc ad Deum se debet conuertete, ac proinde ipsum orare, vt te ad conuersionem disponat. Secundò, cum audis sacrum ex obligatione, quia tunc saltem teneris orantibus assistere, & medijs illis orare. Probabilis est obligatio in his euentibus, sed quia durum est obligationem præcepti toties multiplicari; idè exillimo aequaliter supradicta temperanda esse. Et quidem si agnoscis te vixit grauisissima tentatione, quæ te in periculo conscientendi constituit: ad cuiusque victoriam (moraliter loquendo) extraordinario Dei auxilio indiges; omnino credito te ex charitate obligatum esse orare, & petere à Deo et auxiliū quia debes apponete medium conueniens ad illius imperationem; alias valde negligens eris tuæ salutis. Sic Lessius, Valentia & Suarez *supra*. Idemque, & eadem ratione dicendum est de opere alias arduo, & difficili, vt de martyrio. Tertius casus regulatiter verus non est, vt dicit Suarez *dicto cap.*

vlt. num. 17. quia ex cogitatione diuina offensa auxilio ordinario adiutus te ad recipiendam gratiam potes disponete, quia petitione aliqua præueniaris. Quartus casus de necessitate petitionis verus est, si moraliter exillimas nulla alia via praeter orationem ei subuenire posse, & orationem habituram effectum. Quia ex charitate proximo debita teneris, eius bonum spirituale procurate, cum facile possis, alias non teneris. At ratio hæc contingit, sic Lessius lib. 2. cap. 37. dubio 3. num. 12. cum Nauar. lib. de orat. cap. 3. num. 14. Non tamen requiritur, vt certo cognoscas orationem profuturam, sufficit si cum magna probabilitate id opineris. Suarez lib. 1. de orat. cap. vlt. num. vlt.

Causa tamen relati à Syluestro minorem probabilitatem habent. Nam de instanti vltus rationis reiciendus est. Tum quia illa obligatio de conuersione ad Deum in primo instanti vltus rationis non est adæquate firma. Tum quia illa esse potest absque oratione. Quæ enim repugnantia inueniri potest in eo, quod excitatus per fidem moueris immediate ad volitionem seruicij Deo, cuiusque præcepta implendi, excitari autem per fidem, priusquam contententer oras, videtur necessarium, quia orationem fides antecedit iuxta illud Pauli à Rom. 10. *Quomodo inuocabunt in quem non crediderunt*. Alius verò casus de præcepto audiendi Missam non est ad rem, quia in præfenti non inquirimus de obligatione orationis publicæ, sed priuatae & personalis. Concedo namque te satisfacete obligationi publicæ orandi pro populo, si sacro assistas cum debita attentione, & reuerentia: at nullo modo satisfacis obligationi priuatae orandi, cum vigeat tentatio, & in periculo peccandi constitutus es, & in alijs euentibus. Hæc enim priuata oratio pro cuiuslibet necessitate imponitur, quæ cum diuersa in singulis reperitur, diuersum tempus expostulat: ac proinde non erat conueniens, vt solum tempus sacrificij quod omnibus commune est, omnes obligaret. Nota te saepe ab obligatione in supradictis casibus contingente excusari, quia obligationis inuincibiliter oblitisceris, cum nec cognoscas grauitatem tentationis, nec periculum, nec orationis necessitatem. Sic Valent. 2. 2. disp. 6. q. 2. punct. 3. fin. Less. lib. 1. c. 37. dub. 3. n. 12. Suarez lib. 1. de orat. c. 30. n. 18. fine.

5. Ad rationem dubitandi respondeo obligationem orationis deduci ex verbis Christi iuncta explicatione Scholasticorum & Patrum, ex quibus constat illis verbis, sine intermissione, semper, continuo, solum indicare frequentiam orationis, non physicam & tealem continuationem. Cæterum *verbo oratio hæresi* 2. Suarez lib. 1. de oratione cap. 30. num. 7. Valentia 2. 2. disp. 6. quæst. 2. p. 9. circa finem. Quæ autem frequentia sub præcepto continetur, explicatur Doctoribus, & praecipue declarantur, pro obtinendo auxilio ad perseverandum in gratia, vincendamque periculofam tentationem esse orationem necessariam; ne temeritatis & superbiae arguaris spernens diuinum auxilium tibi esse concedendum uegligens à Deo petere.

6. Sed inquis an omittens orationem peccas, non solum contra illam virtutem, ad cuius conferuacionem oratio necessaria reputatur, sed etiam contra religionem. Verbi gratia, vigeat tentatio periculosa aduersus castitatem, omittis orationem, quæ debebas obtinere à Deo auxilium ad tentationem vincendam: succumbis, peccasne solum contra castitatem, seu etiam contra religionem? Lessius lib. 2. cap. 37. dub. 3. in fine, videtur existimare solum contra castitatem te esse peccaturum, quia solum ex periculo violandi castitatem culpabilis existit omisso orationis. Cæterum credo satis probabile esse, te non solum contra castitatem, sed etiam contra religionem peccare. Cum enim quælibet virtus sua tempora determinata habeat, in quibus obliget, & religio obliget ad exhibendam Deo cultum media oratione, & petitione tempore necessitatis propriæ, & alienæ, efficitur sanè te peccaturum aduersus religionem, si illo tempore orationem omittas. Sic Suarez lib. 1. de orat. c. 29. à num. 8. cum D. Thom. q. 88. art. 3. ad 2.

DISPUTATIO II.

De speciali oratione ab Ecclesia instituta horarum Canon carum.

HVCVSQVE de iis, quæ pertinent ad orationem in communi sermonem fecimus; restat agere de speciali oratione ab Ecclesia instituta, quæ diuinum officium vocatur. Neque animus est immorari in probanda illius institutionis conuenientia, cum satis per se nota sit. Quid enim apertius excogitari poterat ad Deum laudandum, gratias referendas, mentem instruendam, quam canonicum officium; quod plenum est verbis ab Spiritu sancto dictatis, sanctorum Patrum sententijs & exemplis, & tam admirabili ordine dispositum, vt inde solum colligi possit Spiritu sancto inspirante compositum esse. Eaque de causa vocatur diuinum officium, quia nihil eo postulari potest